

Зате я знаю тепер, чому кінематограф має такий усніх. Я знаю, чому "Панів Барнсів із Нью-Йорка" й "Гончара з Техасу" продають мільйони примірників. Я знаю тепер, чому не-зграбна промова якого-небудь кривляки притягне під час виборів більше голосів, ніж найкращі думки, що їх висловить на письмі людина воїстину державного розуму. Це й справді була цікава для мене спроба — переробка на роман Годдардового сценарію, і спроба вельми повчальна. Вона примусила переглянути мої раніше вироблені соціальні погляди, дала їм цілковите освітлення і заклали нові підвальні. Після цієї спроби в новій для мене царині я глибше, ніж досі, зрозумів душу загалу і краще, ніж будь-коли, збегнув значення наочності, що з неї користуються демаготи, збираючи більшість голосів самим тільки вмінням опанувати душу виборчої маси. Я дивуватимусь, коли ця книжка не матиме широкого збуту ("Показати здивування", сказав би пан Годдард або — "Показати широкий збут").

Коли можна вважати, що "Серця трьох" — витвір співробітництва, то це чудове співробітництво. Та ба! Боюся, що такі спільники, як пан Годдард, трапляються лише один на мільйон. Ми ж бо не перемовилися з ним жодним словом, ні разу не сперечалися. Але ж тоді виходить, що і я теж чудовий спільник. Хіба не я покірно, беззастережно дозволив йому "показувати" все, що завгодно, протягом п'ятнадцяти картин сценарію, тисячі трьохсот сцен та тридцяти однієї тисячі футів півки і, нарешті, ста одинадцяти тисяч слів літературної обробки? А тепер, закінчивши свою роботу, я волів би й не починати її, бо мені кортить прочитати "Серця трьох" самому й пересвідчитись, що роман легко читати. Мене це страх як цікавить. Дуже.

ДЖЕК ЛОНДОН

Вайкікі, Гавайські острови,
23 березня 1916 року

ПОПЛІЧ, СПИНAMI DO ШОГЛІ

(Піратська пісня)

Хто шукає щастя й долі,
Слухайте, до вас кажу,
Ви їх знайдете на морі.
Як знайти, — я розкажу.

Приспів

Вітер рве й шумує хвиля, —
Та байдуже все це нам.
Попліч, спинами до щогли,
Даймо відсіч ворогам!

Принесіть ножі й пістолі,
Ми їм гарту завдамо!
Облавок з гармат потрошим,
Геть усіх розженемо.

Пограбуймо пасажирів,
Хай дарують нам вони.
Не покривдимо матросів,
Киньмо кров лиш старшині.

Корабель уже під нами;
От ми чосу їм дали!
Скарби та жінок забрали,
Решту до ноги звели.

Джордж Стерлінг¹

¹ Джордж Стерлінг (1869—1926) — американський драматург і поет, з яким товарищував Дж. Лондон.

РОЗДІЛ I

Цього пізнього весняного ранку події в житті Френка Моргана розгорталися з надзвичайною швидкістю. Коли вже хто мав незабаром устряти в жахливі, трагічні пригоди в Новому Латинському Світі¹, що нагадували стародавні або середньовічні мелодрами, то це саме Френк Морган, і доля не барилася з ними.

Проте йому й на думку не спадало, що десь щось готується для нього, та й сам він навряд чи був за причину всіх тих подій. Згаявши значну частину ночі у грі в бридж, Френк пізно встав, посідав помаранчами з кашею і подався до бібліотеки — суворої, зі смаком умебльованої кімнати, звідки його батько недавно ще керував неосяжними й різноманітними справами.

— Паркере, — звернувся Френк до служника, що лишився від старого Моргана, — чи не помічали ви, щоб покійний хазяїн погладшав за останні роки життя?

— Ні, сер, — відказав той з належною запобігливістю добре вимуштруваного челядника і водночас мимоволі зміряв поглядом чудову постать юнака. — Ваш батько, сер, завжди був худорлявий і завжди однаковий — широкий у плечах, з високими грудьми, маслакуватий, а проте сухоряявий і стрункий. Завжди сухоряявий. Коли його поклали на стіл, не один тутешній молодик міг би посоромитися за свою постать. Він дуже дав про себе і з самого ранку ще в ліжку робив фізичні вправи по півгодини щодня, і ніщо не могло стати цьому на перешкоді. Він називав це своєю релігією.

— Він і справді мав чудову поставу, — байдуже мовив Френк, роздивляючись телеграфний апарат і численні телефони, що повstanovaють тут ще батько.

¹ Новий Латинський Світ — країни Латинської Америки.

— Чудову! — захоплено погодився Паркер. — Худорляву й аристократичну, дарма що в нього були такі плеchi, і груди, і кістки. І ви дістали все це в спадщину, сер, але в ще досконалішій формі.

Молодий Френк Морган, що успадкував від батька не самі тільки м'язи, а й багато мільйонів, задоволено відхилився на спинку величенькою шкіряного крісла, простяг ноги, як лев у зоопарку, ущерть повний сили й свідомий її, і кинув оком на заголовок ранкової газети, де сповіщалося про новий зсув у Панамському каналі.

— Якби я не знов, що з нами, Морганами, такого не буває, — позіхнув він, — то давно б уже був погладшав із цього життя. Правда, Паркер?

Літній служник здригнувся, зачувши несподіване після довгої мовчанки запитання, і не відразу спромігся на відповідь.

— Так, сер, — нарешті сказав він. — Тобто я думаю... ні, сер. Ви тепер саме маєте якнайкращий вигляд.

— Ніскільки, — влевнено заперечив Френк. — Правда, я, мабуть, не набираю ще тіла, але, безумовно, розпестився.

— Так, сер... чи пак, ні, сер. Ви й тепер достеменно такий, як три роки тому, коли повернулися з коледжу.

— І вибрали байдики за фах, — засміявся Френк. — Паркере!

Паркер шанобливо застиг на місці. Проте його хазяїн замислився, немов розв'язуючи якесь надзвичайної важаги питання, і щипав коротенькі щетинкуваті вуса, що їх віднедавна почав запускати.

— Паркере, я йду ловити рибу.

— Слухаю, сер.

— Я виписав собі кілька вудок. Прошу, перегляньте їх і доведіть до ладу. Мені здається, що найкраще буде, коли я поїду тижнів на два кудись у ліс. Бо як залишуся тут, то напевне почну гладшати й уведу в неславу ввесь

наш рід. Пригадуєте сера Генрі¹, старого дивака, розбішаку й непротореного хвалька?

— Так, сер. Я читав про нього, сер.

Паркер затримався біля дверей, чекаючи, коли скінчиться в хазяїна напад балакучості й він матиме змогу піти виконати загадану роботу.

— Авжеж, пишатися нічим, він розбійник, та й годі.

— Е, ні, сер! — заперечив Паркер. — Адже він був губернатором Ямайки й помер, усіма шанований.

— Добре, хоч не втрапив на шибеницю, — засміявся Френк. — Власне, тільки він і неславить увесь наш рід. Я мушу признатися, що пильно придивлявся до його портретів. Він дуже давав про свою постать і помер, дякувати богові, зі струнким станом. Це гарна спадщина, що перейшла й до нас. Морганам не пощастило знайти його скарбів, зате він обдарував нас струнким станом, а це дорожче за самоцвіти. Це, як учили мене професори біології, так звана спадкова ознака.

Запала мовчанка. Паркер вийшов із кімнати, а Френк Морган заглибився в статтю про Панаму й довідався, що канал відкриють для кораблів, мабуть, аж за три тижні.

Задеренчав телефон, і доля, скориставшися з електричних нервів сучасної цивілізації, вчинила першу спробу випустити свої кітгики й добрatisя до Френка Моргана, що сидів у бібліотеці будинку, який спорудили його батько на Ріверсайд-драйві.

— Страйвайте, шановна місіс Керазес, — заперечив він у телефонну трубку, — хай там воно як, а це лиг тимчасове заворушення. “Темпіко петролеум” стоять добре. Це ж бо не звичайні спекулятивні папери, а цілком надійне вкладення капіталу. Держіться за них. Тримайтесь цупко. Певне, приїхав якийсь фермер із Мінне-

¹ Сер Генрі — Генрі Морган (1635—1688) — валійський мореплавець, пірат, згодом віце-губернатор острова Ямайки.

соти й хоче купити пакет або два акцій, бо вони й справді такі солідні, як йому здається... Що робити, коли вони подорожчають ще трохи? Не продавайте. “Темпіко петролеум” — не лотерея й не рулетка. Це надійне підприємство. Я хотів би, щоб воно було не таке величезне, тоді я фінансував би його сам... Та ні ж, я не жартую. Ми замовили на мільйон самих тільки цистерн. Наша зализнаця й тритрубний нафтопровід коштують понад п'ять мільйонів. Самі діючі родовища дадуть нам нафти на сто мільйонів доларів, лишається тільки знайти спосіб підвести її до пароплавів. Тепер саме час помістити ваші гроші. За рік або два ваші акції будуть кращі, ніж облігації державної скарбниці...

Авжеж, будь ласка... Не вважайте на біржу. Пам'ятайте, я перше не радив вам купувати їх, бо ніколи не раджу такого своїм приятелям. Але тепер, придбавши вже акції, держіться. Це все одно, що вкласти гроші в Англійський банк... Авжеж, ми з Діком поділили вчора виграш... Цікава партія, тільки Дік укладає в бридж за багато темпераменту... Так, щастить, як дідькові... Хаха-ха... Мій темперамент?.. Хаха-ха... Невже?.. Перекажіть Генрі, що я зникаю тижнів на два... Поїду ловити стругів. Бо ж, знаєте, весна, дзюрчать потічки, в деревах струменить сік, бруньки бубнявіють, усе квітне... і таке інше. Так... Бувайте здорові й держіться за “Темпіко петролеум”. Якщо вони трошки впадуть проти тієї ціни, що давав міннесотський фермер, купіть ще... Я теж... Це однаково, що знайти гроші... Так... Безперечно, так... Не можна ж продавати їх тепер, бо вони ніколи не подешевшають... Звичайно, я знаю, що кажу... Я сьогодні послав вісім годин і ще нічого не пив... Так, так... На все краще!

Він вигідніше сів у кріслі, потягнув до себе телеграфну стрічку і повільно перебіг по ній очима, доволі байдуже занотовуючи її зміст.